Verrijckt
Archeologie & advies

Rapport Nr. 0597

Nota
Oriënterend bodemonderzoek

Antwerpen-Berchem, BUGA
Programma van Maatregelen

Inhoud

1 Administratieve gegevens 1
2 Gemotiveerd advies 2
2.1 Aanleiding vooronderzoek 2
2.2 Resultaten oriënterend bodemonderzoek 2
2.3 Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen 2

1 Administratieve gegevens

Projectcode J. Verrijckt		2019-156
Projectcode Onroerend Erfgoed		2019F212
Locatie	Provincie	Antwerpen
	Gemeente	Berchem
	Deelgemeente	/
	Straat	Grote Steenweg
Kadastrale gegevens	Gemeente	Antwerpen en Berchem
	Afdeling	3 en 23
	Sectie	B
	Percelen	515P5, 515R5 en B584t
Coördinaten	Noordoost	X: 153509,7997 Y: 209466,0205
	Noordwest	X: 153398,3014 Y: 209405,3657
	Zuidoost	X: 153521,7099 Y: 209366,2691
	Zuidwest	X: 153467,0692 Y: 209336,8297
Oppervlakte plangebied		Ca. 8.670 m²
Oppervlakte bodemingreep		Ca. 8.150 m²
Erkend Archeoloog		2015/00053 Jeroen Verrijckt

2 Gemotiveerd advies

2.1 Aanleiding vooronderzoek

De aanleiding van het vooronderzoek is de aanvraag van een geplande bouw van appartementen en commerciële ruimtes met aanhorigheden aan de Frans Van Hombeeckplein in Antwerpen-Berchem. Meer informatie over de aanleiding van het vooronderzoek is terug te vinden in het verslag van resultaten.

2.2 Resultaten oriënterend bodemonderzoek

Het oriënterend bodemonderzoek heeft uitgewezen dat de boringen zijn geplaatst tot 2 m -mv of dieper. Er zijn ook bepaalde boringen bij die gestaakt zijn. Uit de boringen is afgeleid dat tot ca. 2 m -mv puin aanwezig is in de vorm van beton, baksteen, steen, etc. Sommige boringen zijn dieper geplaatst en vertonen onder de 2 m -mv neutraalbruine, oranjeachtige, bruinbeige, grijsbeige tot grijsgroene fijne zandige lagen. Een duidelijk archeologisch niveau, de geelwitte gevlekte C-horizont of de moederbodem, lijkt niet aanwezig te zijn in de boringen, zoals die aanwezig is bij een proefputtenonderzoek en een opgraving uitgevoerd door All-Archeo in 2016 op ca. 90 m ten westen van het plangebied. Dit niveau situeert zich op ca. 80 tot 140 cm -mv. Uit de oriënterende boringen is afgeleid dat tot ca. 2 m -mv puin aanwezig is waarbij in de verschillende lagen welbepaalde geuren aanwezig zijn die duiden op verontreiniging. Er kan aangenomen worden dat binnen het terrein er vermoedelijk geen C-horizont meer aanwezig is door vermoedelijke ophogingen/afgravingen voor de bouw van de verschillende gebouwen binnen het plangebied, en/of, dat de C-horizont zodanig verontreinigd is geraakt waardoor deze een andere kleur heeft gekregen.

Wat wel duidelijk naar voren komt is dat op ca. 4 m -mv zich de Tertiaire afzettingen van de Formatie van Berchem situeren. Deze formatie bestaat uit donkergroen tot zwart zand. De formatie is sterk glauconiethoudend en is onderaan ook kleihoudend. Daarnaast zijn er plaatselijk ook schelpen aanwezig in de formatie.

Er is voldoende informatie verzamelde over de eventuele aan- of afwezigheid van een archeologische site. De bodem in het volledige terrein is grotendeels verstoord, de kans op het aantreffen van intacte archeologische resten wordt zeer klein geacht.

2.3 Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen

Het oriënterend bodemonderzoek aan BUGA, Antwerpen-Berchem, leverde geen archeologische sporen op, wat uiteraard logisch is. Het oriënterend bodemonderzoek leverde echter wel gegevens op dat de bodem tot ca. 2 m -mv en dieper verstoord is. Daarnaast is er bodemverontreiniging aanwezig binnen het plangebied. Verder archeologisch vervolgonderzoek wordt niet noodzakelijk geacht. Een duidelijke geelwitte C-horizont of moederbodem (archeologisch niveau) dat zich op een niveau van ca. 80 à 140 cm -mv zou moeten situeren is niet duidelijk af te leiden uit het oriënterend bodemonderzoek. Mogelijk is dit te wijten aan de ophoging of afgraving voor de voormalige bebouwing binnen het plangebied, en/of, zijn de algemene bodemhorizonten (AEBC-horizonten) zodanig vervuild en verstoord waarbij hier geen éénduidigheid uit af te leiden valt. Een programma van maatregelen werd hierdoor niet opgemaakt.

Er wordt een advies gegeven om het volledige terrein vrij te geven.

De resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek binnen deze nota bleken voldoende om het ontbreken van potentieel op kennisvermeerderingen bij verder archeologisch onderzoek te staven. Volgens artikel 5.2. van de Code van Goede Praktijk is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. De archeologienota kan, conform de Code van Goede Praktijk, als volledig beschouwd worden.

Indien tijdens de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht. Deze bepalingen zijn terug te vinden in artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. Eventuele toevalsvondsten dienen binnen drie dagen na ontdekking gemeld te worden bij Onroerend Erfgoed.